# EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2022/298

## 2021 m. spalio 21 d.

## su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

*Europos Parlamentas,*

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto parengtą FRONTEX faktų nustatymo tyrimo dėl įtariamų pagrindinių teisių pažeidimų ataskaitą,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto antrąjį pranešimą (A9-0270/2021),

A. kadangi visi Sąjungos organai, tarnybos ir agentūros privalo veikti skaidriai ir būti visiškai atskaitingi Sąjungos piliečiams už jiems patikėtas lėšas;

B. kadangi Parlamento vaidmuo teikiant biudžeto įvykdymo patvirtinimą yra nurodytas Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 ([1]) ir Deleguotajame reglamente (ES) 2019/715 ([2]);

1. pabrėžia, kad svarbu atsakingai ir skaidriai vykdyti Sąjungos biudžetą;

2. primena Parlamento vaidmenį vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, kaip reglamentuojama SESV, Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 ir Parlamento darbo tvarkos taisyklėse;

3. primena, kad 2021 m. balandžio 28 d. Parlamentas priėmė sprendimą (ES, Euratomas) 2021/1613 ([3]) atidėti sprendimo, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) 2019 finansinių metų biudžetas įvykdytas, priėmimą; ragina Agentūrą reguliariai pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie veiksmus, kurių imtasi siekiant įgyvendinti Rezoliucijoje (ES) 2021/1615 ([4]) pateiktas rekomendacijas, ir jų įgyvendinimo tvarkaraštį; ragina Agentūrą biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos prašymu šias ataskaitas teikti kas ketvirtį;

4. pažymi, kad Agentūra parengė pradinį veiklos tęstinumo planą ir kad tuo metu, kai Agentūra pateikė atsakymą, buvo vykdomas galutinis plano tikslinimas siekiant jį priimti iki 2021 m. antrojo ketvirčio pabaigos; ragina Agentūrą informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie veiklos tęstinumo plano įgyvendinimo padėtį;

5. palankiai vertina nuolatines Agentūros pastangas sukurti visų Agentūros rengiamų dokumentų registrą, atsižvelgiant į vykdomą pertvarką ir skaitmeninimą; palankiai vertina tai, kad Agentūra savo interneto svetainėje aktyviai skelbė pagrindinius dokumentus ir suteikia galimybę su jais susipažinti per Visuomenės prieigos prie dokumentų registrą; ragina Agentūrą gerinti visuomenės prieigą prie dokumentų ir ateityje susilaikyti nuo siekio susigrąžinti kartais

([1]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

([2]) 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo įstaigoms, įsteigtoms pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1).

([3]) 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento sprendimas (ES, Euratomas) 2021/1613 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (Frontex) 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (OL L 340, 2021 9 24, p. 324).

([4]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento rezoliucija (ES) 2021/1615 su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį (OL L 340, 2021 9 24, p. 328).

neproporcingas išorės teisininkų išlaidas iš pareiškėjų teismo bylose, susijusiose su prašymais suteikti galimybę susipažinti su informacija; ryšium su tuo primena, kad rezoliucijoje (ES) 2021/1615 Agentūra raginama atšaukti savo reikalavimą susigrąžinti teisines išlaidas Bendrojo Teismo byloje T-31/18; pažymi, kad Teismas sumažino teisines išlaidas, palyginti su pradiniais Agentūros reikalavimais; primena Agentūrai, kad ji turi paisyti patikimo finansų valdymo principo, kalbant apie Teismo nutarčių laikymąsi ir susilaikymą bei neskyrimą išorės teisininkų tokioms byloms; ragina Agentūrą vengti nepagrįstai didelių teisinių išlaidų ir užtikrinti, kad ateityje jų susigrąžinimas būtų vykdomas neviršijant priimtinų ribų;

6. primena 2021 m. vasario 25 d. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonėje pateiktas išvadas, kuriomis remiantis priimtas sprendimas atidėti sprendimo, kad Agentūros 2019 finansinių metų biudžetas įvykdytas, priėmimą, „kol Agentūra paaiškins ir tinkamai pristatys šiuos aspektus ir kol nebaigtas OLAF tyrimas“; pabrėžia, kad atidėdamas sprendimo dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo priėmimą Parlamentas suteikė Agentūrai papildomus šešis mėnesius reaguoti į įvairius aspektus, nurodytus rezoliucijoje (ES) 2021/1615;

***Audito Rūmų nustatytos problemos, susijusios su išlaidomis***

7. primena Audito Rūmų išvadą dėl veiklos finansavimo susitarimų, kad su įranga susijusių išlaidų kompensavimas vis dar buvo grindžiamas faktinėmis išlaidomis, ir su tuo susijusias problemas – patvirtinamųjų įrodymų, pvz., sąskaitų faktūrų, trūkumą; primena, kad ši problema taip pat buvo nustatyta vykdant 2018 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, kai Audito Rūmai rekomendavo taikyti vieneto įkainiais pagrįstą metodą; pažymi, kad vieneto įkainiais pagrįstas metodas yra supaprastintas išlaidų apmokėjimas, kai sunkiosios techninės įrangos naudojimo kaina nustatoma remiantis iš anksto nustatyta metodika, taip išsprendžiant su faktinių išlaidų kompensavimu susijusias problemas; palankiai vertina tai, kad Agentūra su dviem valstybėmis narėmis išbandė vieneto įkainiais pagrįstą metodą sunkiosios techninės įrangos atveju; pažymi, kad vykdant bandomuosius projektus, susijusius su sunkiąja technine įranga, paaiškėjo, kad taikant vieneto įkainių metodą padidėjo bendros išlaidos, ir apgailestauja, kad Agentūra padarė išvadą, jog sunkiosios įrangos atveju neįmanoma pereiti prie vieneto įkainiais pagrįsto kompensavimo; apgailestauja, kad patvirtinamųjų įrodymų trūkumo problema nėra išspręsta, ir primena Agentūrai netvirtinti sąskaitomis faktūromis neparemtų išlaidų deklaracijų kompensavimo; ragina Agentūrą ir Komisiją peržiūrėti Audito Rūmų rekomendaciją ir su Audito Rūmais aptarti bandomųjų projektų, susijusių su vieneto įkainių taikymu sunkiajai techninei įrangai, rezultatus, siekiant išsiaiškinti, kaip galima išspręsti patvirtinamųjų įrodymų trūkumo problemą; primena Agentūrai ir Komisijai, kad apskritai reikia vengti bet kokios nereikalingos biurokratinės naštos;

8. atkreipia dėmesį į Agentūros atsakymą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai dėl jos mechanizmų, susijusius su mokėjimais už statybos darbus, peržiūros ir į raginimą užtikrinti, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principų; pripažįsta, kad Agentūra pranešė, jog visoje finansinėje grandinėje įdiegtas nepatikrintų išankstinio finansavimo mokėjimų prevencijos mechanizmas; pažymi, kad Agentūra pranešė, jog visiems projektų vadovams, funkciniams ir finansiniams subjektams, dirbantiems su Agentūros būstinės įranga, buvo nurodyta nepatvirtinti ir nepradėti tokių mokėjimų ir kad finansų tikrintojams buvo nurodyta atmesti tokius išankstinio finansavimo mokėjimus ir patarti leidimus suteikiantiems pareigūnams juos taip pat atmesti;

***Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 08/2021 „FRONTEX parama išorės sienų valdymui iki šiol nepakankamai veiksminga“***

9. susirūpinęs atkreipia dėmesį į išvadas, pateiktas Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 08/2021 „FRONTEX parama išorės sienų valdymui iki šiol nepakankamai veiksminga“ ([5]); atkreipia dėmesį į tai, kad laikotarpis, tikrinamas auditu, yra nuo 2016 m. pabaigos, kai įsigaliojo nauji Agentūros įgaliojimai pagal Reglamentą (ES) 2016/1624 ([6]), iki 2020 m. pabaigos, ir todėl apima visus 2019 m., dėl kurių vykdoma dabartinė biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, tačiau neatsižvelgiama į naujausius Agentūros veiksmus, kuriais ji siekia vykdyti savo įgaliojimus; pripažįsta, kad analizė, kaip Agentūros pagarbos pagrindinėms teisėms analizė nebuvo įtraukta į Audito Rūmų specialiosios ataskaitos aprėptį, nes šiuo klausimu, atsižvelgiant į jo sudėtingumą, reikėtų atlikti specialų auditą; prašo Audito Rūmų ateityje atlikti tokį konkretų auditą;

([5]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_08/SR_Frontex_LT.pdf.

([6]) 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB (OL L 251, 2016 9 16, p. 1).

10. susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmai savo specialiojoje ataskaitoje Nr. 08/2021 nustatė ir išvardijo keletą trūkumų, susijusių su pagrindinės Agentūros veiklos užduotimis, t. y. susijusių su padėties stebėsena, rizikos analize, pažeidžiamumo vertinimu, bendromis operacijomis ir skubia pasienio pagalba, grąžinimo operacijomis ir Agentūros mokymais, taip pat nustatė, kad nebuvo atliktas poreikių ir poveikio vertinimas prieš eksponentinį Agentūros išlaidų padidėjimą; taip pat reiškia susirūpinimą dėl to, kad Agentūra nesiėmė visų reikiamų priemonių, kad pritaikytų savo organizaciją ir visapusiškai vykdytų savo įgaliojimus pagal Reglamentą (ES) 2016/1624; taip pat pažymi, kad Audito Rūmai atkreipė dėmesį į didelę riziką, susijusią su Agentūros įgaliojimais pagal Reglamentą (ES) 2019/1896 ([7]); primena, kad 2016 m. ir 2019 m. Agentūrai pavesti įgaliojimai iš dalies sutampa, o tai galėjo turėti įtakos jų įgyvendinimui, kaip nustatė Audito Rūmai;

11. pažymi, kad praėjus vos dvejiems metams nuo Reglamento (ES) 2016/1624 įsigaliojimo Komisija pateikė pasiūlymą dėl naujo Agentūros reglamento, bet nebuvo atliktas tokių naujų teisės aktų poveikio vertinimas; ragina Komisiją ir Agentūrą greitai rasti tinkamą sprendimą siekiant užtikrinti tinkamą ir savalaikį Agentūros įgaliojimų pagal Reglamentą (ES) 2019/1896 įgyvendinimą, primygtinai ragina Komisiją ir Audito Rūmus reguliariai vertinti Agentūros ir valstybių narių veiklos rezultatus ir nustatyti tobulintinas sritis, įskaitant atitinkamus Agentūros veiklos teisinius pagrindus, atsižvelgiant ir į pasiektus rezultatus ir poveikį;

12. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Agentūros veiklos ataskaitose pateikiama nepakankama informacija sprendimus priimantiems asmenims, nes jose trūksta informacijos apie faktines išlaidas ir veiklos rezultatus;

13. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad, nors ir veikia keitimosi informacija sistema, skirta aktualiai informacijai apie padėtį prie išorės sienų teikti ir neteisėtos imigracijos valdymui paremti, ji neveikė pakankamai gerai, kad būtų užtikrinta tiksli, išsami ir atnaujinama informacija apie padėtį prie Sąjungos išorės sienų; apgailestauja dėl to, kad dar nėra sukurta tinkama keitimosi informacija sistema, skirta kovoti su tarpvalstybiniais nusikaltimais, ir tai daro poveikį Agentūros ir valstybių narių gebėjimui greitai reaguoti į nustatytas grėsmes; pažymi, kad Agentūra laiku siunčia aktualią su migracija susijusią informaciją apie padėtį prie išorės sienų ir teikia informaciją apie konkrečius įvykius; visgi yra susirūpinęs dėl rimtų trūkumų, dėl kurių negalima susidaryti išsamaus padėties prie Sąjungos išorės sienų vaizdo, pvz., dėl to, kad trūksta informacijos, sienų kontrolės įrangos techninių standartų, bendro pranešimų apie tarpvalstybinius nusikaltimus katalogo, beveik tikralaikės informacijos apie padėtį prie Sąjungos oro sienų, taip pat vėluojama atnaujinti bendrą integruotos rizikos analizės modelį; pabrėžia, kad minėtos pastabos negali būti taikytinos tik Agentūrai, padėtį reikia taisyti kartu su valstybėmis narėmis ir Komisija, visų pirma, kalbant apie bendrą integruotos rizikos analizės modelį, nes valstybėse narėse labai skiriasi ataskaitų teikimo dažnumas, formatas, duomenys ar atvejų apibrėžtys; pakartoja biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos raginimą, išreikštą Rezoliucijoje (ES) 2021/1615, pagerinti padėties ir incidentų prie Sąjungos sienų stebėseną ir ataskaitų teikimą, taip pat galimų žmogaus teisių pažeidimų atvejais;

14. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad ne visos atitinkamos institucijos (pvz., muitinės) buvo įtrauktos į Reglamentą (ES) Nr. 1052/2013 ([8]);

15. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Reglamentu (ES) 2019/1896 valstybėms narėms nustatyti svarbūs papildomi ataskaitų teikimo reikalavimai, todėl būtina, kad valstybių narių duomenys būtų perduodami į EUROSUR duomenų bazę automatizuotu būdu; atkreipia dėmesį į valstybių narių pareiškimą, kad Agentūros tiesioginis dalyvavimas šiame automatizavimo procese dar nėra akivaizdus;

16. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad Audito Rūmai nustatė, kad Agentūra nepateikė deramos informacijos apie savo veiklos poveikį ar išlaidas, kad Agentūra neatliko kruopštaus bendrų operacijų vertinimo, nepaaiškino jokio nukrypimo ar nenustatė išteklių trūkumo poveikio ir nepateikė informacijos apie jos bendrų operacijų realiąsias sąnaudas; pabrėžia, kad Agentūra privalo teikti deramą informaciją apie savo veiklos poveikį ir sąnaudas, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir atskaitomybė;

([7]) 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

([8]) 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1052/2013, kuriuo sukuriama Europos sienų stebėjimo sistema (EUROSUR) (OL L 295, 2013 11 6, p. 11).

***Sąlygų nustatymas***

17. pažymi, kad Komisija ir Agentūra pritarė arba iš dalies pritarė visoms Audito Rūmų rekomendacijoms; ragina Agentūrą visapusiškai ir laiku atsižvelgti į Audito Rūmų rekomendacijas, jas įgyvendinti ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie pažangą, padarytą įgyvendinant šias rekomendacijas; ragina biudžeto valdymo instituciją dalį 2022 m. Agentūros biudžeto asignavimų įrašyti į rezervą, kurį būtų galima panaudoti, jei įvykdomos šios sąlygos:

    a) pagal Reglamento (EU) 2019/1896 110 straipsnį įdarbinti likę 20 pagrindinių teisių stebėtojų AD lygio darbuotojais;

    b) pagal Reglamento (ES) 2019/1896 107 straipsnį įdarbinti trys vykdomojo direktoriaus pavaduotojai;

    c) agentūros valdančioji taryba priėmė išsamią Reglamento (ES) 2019/1896 46 straipsnio įgyvendinimo procedūrą;

    d) pristatytas pritaikytas pranešimų apie rimtus incidentus mechanizmas remiantis Darbo grupės pagrindinių teisių ir teisinių operacijų aspektų Egėjo jūroje klausimais rekomendacijomis;

    e) pagal Reglamento (EU) 2019/1896 110 straipsnį nustatyta veikianti pagrindinių teisių stebėsenos sistema;

    f) sėkmingai įgyvendinta Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 08/2021 5-oji rekomendacija (terminas: 2021 m. pabaiga);

    g) Agentūros operacijos, kuriomis remiamos su grąžinimu iš Vengrijos susijusios operacijos, yra sustabdomos nes, kaip nustatė Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Vengrijos valdžios institucijų priimti sprendimai grąžinti yra nesuderinami su Grąžinimo direktyva ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija ([9]);

    ragina biudžeto valdymo instituciją per 2022 m. Agentūroje numatytą faktų nustatymo misiją (joje dalyvaus Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto nariai) įvertinti šių sąlygų įgyvendinimo pažangą; mano, kad šių sąlygų nesilaikymas taip pat didina riziką, kad bus atsisakyta patvirtinti 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymą; be to, atsižvelgdamas į susitarimą, pasiektą per paskutinį biudžeto taikinimo posėdį, mano, kad Komisija turėtų užtikrinti griežtesnę agentūrų kontrolę; ragina Komisiją ir Agentūrą išnagrinėti, kaip vykdant 2022 m. biudžetą pašalinti nustatytus trūkumus, be kita ko, susijusius su įdarbinimu ir viešaisiais pirkimais;

***Tebevykstantis OLAF tyrimas***

18. primena, kad Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) patvirtino vykdomą OLAF tyrimą, susijusį su Agentūra; dar kartą ragina Agentūrą visapusiškai bendradarbiauti su OLAF ir informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie visus pokyčius;

19. primena, kad per Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto 2021 m. rugsėjo 1 d. posėdį Komisijos Migracijos ir vidaus reikalų generalinio direktorato generalinio direktoriaus pavaduotojas pareiškė, kad visi tyrimai baigėsi ir kad nė per vieną šių tyrimų nepadaryta išvadų, kad būta biudžeto ar finansų netinkamo valdymo ar pagrindinių teisių pažeidimų pėdsakų arba kad Agentūra atsisakė vykdyti savo reglamente nustatytas prievoles;

***Skaidrumas***

20. primena Parlamento susirūpinimą dėl 2018 m. ir 2019 m. Agentūros surengtų susitikimų su pramonės sektorių, susijusių su Agentūros darbu, atstovais, kurių dauguma nėra įtraukti į Sąjungos skaidrumo registrą; atkreipia dėmesį į Reglamento (ES) 2019/1896 118 straipsnį, kuriame reikalaujama, kad Agentūra, naudodamasi skaidrumo registru ir atskleisdama informaciją apie visus susitikimus su trečiųjų šalių suinteresuotaisiais subjektais, užtikrintų lobistinės veiklos skaidrumą; atkreipia dėmesį į Agentūros vykdomojo direktoriaus 2021 m. gegužės 5 d. sprendimą dėl Agentūros skaidrumo registro; ragina Agentūrą pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie šios priemonės įdiegimą ir naudojimą;

([9]) 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimas Komisija prieš Vengrija, C-808/18, EU:C:2020:1029.

21. pažymi, kad Agentūra privalo užtikrinti iniciatyvų skaidrumą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2019/1896 114 straipsnio 2 dalyje; pažymi, kad šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad toks skaidrumas yra ribotas, nes jis užtikrinamas neatskleidžiant operatyvinės informacijos, kuri, jei būtų paskelbta viešai, trukdytų siekti operacijų tikslų; atkreipia dėmesį į tai, kad Agentūra negali atskleisti asmens duomenų, jei pažeidžiamas teisinis pagrindas, pagal kurį leidžiama tvarkyti asmens duomenis, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 ([10]) 5 straipsnyje; ragina Komisiją užtikrinti privalomas informacijos ir duomenų apsaugos taisykles;

22. pabrėžia, kad skaidrumas yra bendra taisyklė, taikoma Agentūrai, Komisijai ir konsultaciniame forume dalyvaujantiems subjektams, nes tai yra išankstinė abipusio pasitikėjimo ir gero bendradarbiavimo sąlyga;

***Pagarba pagrindinėms teisėms***

23. primena, kad Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas įsteigė FRONTEX patikros darbo grupę; pažymi, kad 2021 m. liepos 14 d. FRONTEX patikros darbo grupė paskelbė FRONTEX faktų nustatymo tyrimo dėl įtariamų pagrindinių teisių pažeidimų ataskaitą, šio tyrimo tikslas buvo surinkti visą svarbią informaciją ir įrodymus apie įtariamus pagrindinių teisių pažeidimus, kuriuose Agentūra dalyvavo, apie kuriuos žinojo ir (arba) dėl kurių nesiėmė veiksmų, vidaus valdymą, pranešimų teikimo procedūras ir skundų nagrinėjimą; pažymi, kad FRONTEX patikros darbo grupė nerado įtikinamų įrodymų dėl FRONTEX vykdomo tiesioginio priverstinio apgręžimo ir (arba) kolektyvinio išsiuntimo iš šalies rimtų incidentų atvejais, kuriuos galėjo išnagrinėti FRONTEX patikros darbo grupė; pažymi, jog FRONTEX patikros darbo grupė taip pat padarė išvadą, kad Agentūra turėjo įrodymų, pagrindžiančių įtarimus dėl pagrindinių teisių pažeidimų valstybėse narėse, su kuriomis ji vykdė bendrą operaciją, tačiau skubiai, budriai ir veiksmingai nesiėmė priemonių ir tolesnių veiksmų dėl šių pažeidimų, todėl FRONTEX neužkirto kelio šiems pažeidimams ir nesumažino pagrindinių teisių pažeidimų rizikos ateityje; taip pat primena, kad FRONTEX patikros darbo grupė taip pat nustatė bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis sistemos spragas, kurios gali trukdyti Agentūrai vykdyti su pagrindinėmis teisėmis susijusias pareigas, ir pabrėžė valstybių narių ir Komisijos atsakomybės, nesusijusios su vaidmeniu valdančiojoje taryboje, aspektą; atkreipia ypatingą dėmesį į Agentūros ir valstybių narių atsakomybės pasidalijimą pagrindinių teisių srityje; pripažįsta, kad Agentūra praktiškai turi ribotas galimybes – ji gali tirti tik tai, kaip laikomasi pagrindinių teisių, kiek tai susiję su Agentūros finansuojamu arba bendrai finansuojamu turtu; pabrėžia, kad Agentūros darbuotojams reikia teisinio aiškumo, ypač didelės rizikos misijų jūroje atvejais, ir kad Komisija ir valstybės narės turi užtikrinti teisinius standartus ir aiškumą, kalbant apie Reglamento (ES) 2019/1896 įgyvendinimo aspektus įvairiose situacijose misijų metu; visgi pažymi, kad atlikdama tyrimus FRONTEX patikros darbo grupė nustatė, jog vykdomasis direktorius neatsižvelgė į buvusio pagrindinių teisių pareigūno ketverių metų laikotarpiu teiktas rekomendacijas ir patarimus ([11]), visų pirma, susijusius su Agentūros operacijomis Vengrijoje; ragina Agentūrą pateikti Parlamentui išsamią ataskaitą, kurioje būtų išdėstyti jos planai, kaip įgyvendinti FRONTEX patikros darbo grupės pateiktas rekomendacijas, ir padaryta pažanga;

24. pažymi, jog FRONTEX patikros darbo grupė laikosi pozicijos, kad valdančioji taryba turėjo atlikti daug aktyvesnį vaidmenį pripažindama didelę pagrindinių teisių pažeidimų riziką ir imdamasi veiksmų siekiant užtikrinti, kad FRONTEX vykdytų savo negatyvias ir pozityvias pareigas, susijusias su pagrindinėmis teisėmis, kaip numatyta reglamente; pažymi, kad FRONTEX patikros darbo grupė palankiai vertina naujas per keletą mėnesių iki ataskaitos paskelbimo Agentūros parengtas vidaus procedūras ir taisykles, siekiant užtikrinti atitiktį Reglamentui (ES) 2019/1896, tačiau primygtinai ragina abu subjektus toliau gerinti Agentūros atitikties užtikrinimą pagrindinių teisių srityje, persvarstant jos vidaus struktūras ir komunikaciją, taip pat bendradarbiavimą su priimančiosiomis valstybėmis narėmis; pažymi, kad FRONTEX patikros darbo grupė pabrėžia valstybių narių ir Komisijos atsakomybės, nesusijusios su vaidmeniu valdančiojoje taryboje, aspektą;

([10]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([11]) FRONTEX faktų nustatymo tyrimo dėl įtariamų pagrindinių teisių pažeidimų ataskaitos 3 dalies D punkto „Vykdomojo direktoriaus vaidmuo“ rekomendacijų dalyje nurodoma, kad FRONTEX patikros darbo grupė labai apgailestauja dėl to, kad vykdomasis direktorius neatsakė į daugelį per ketverius metus pagrindinių teisių pareigūno pareikštų susirūpinimą keliančių klausimų, rekomendacijų, nuomonių ar pastabų arba nesiėmė su tuo susijusių tolesnių veiksmų.

25. pažymi, jog EP nariai turi prieigą prie informacijos, kuria remdamasi FRONTEX patikros darbo grupė padarė išvadą dėl nepakankamo vykdomojo direktoriaus bendradarbiavimo siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi kai kurių Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento nuostatų, visų pirma susijusių su pagrindinėmis teisėmis; FRONTEX patikros darbo grupė taip pat apgailestavo dėl jo pakartotinio atsisakymo įgyvendinti Komisijos rekomendacijas siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi naujai priimto reglamento;

***Europos ombudsmenės tyrimas***

26. palankiai vertina Europos ombudsmenės strateginio tyrimo OI/5/2020/MHZ dėl skundų dėl tariamų pagrindinių teisių pažeidimų nagrinėjimo mechanizmo išvadas; pažymi, kad Europos ombudsmenė nusprendė toliau nenagrinėti šio klausimo; vis dėlto atkreipia dėmesį į nustatytus skundų nagrinėjimo mechanizmo trūkumus, dėl kurių asmenims gali būti sunkiau pranešti apie įtariamus pagrindinių teisių pažeidimus ir siekti žalos atlyginimo; pažymi, kad Europos ombudsmenė nustatė vėlavimus, susijusius su Agentūros šios srities įsipareigojimų vykdymu; pripažįsta Agentūros įsipareigojimą imtis veiksmų tose srityse, kuriose Europos ombudsmenė pateikė patobulinimo pasiūlymų;

27. yra susirūpinęs dėl FRONTEX patikros darbo grupės išvadų, kad pagrindinių teisių pareigūnas ir konsultacinis forumas nuo pat pradžių dažnai nedalyvavo rengiant su pagrindinėmis teisėmis susijusias taisykles, procedūras ir strategijas, taip pat dėl to, kad valdančioji taryba ir vykdomasis direktorius nepakankamai atsižvelgė į pagrindinių teisių pareigūno ir konsultacinio forumo nuomones ir rekomendacijas; ragina Agentūrą nuo pat pradžių visapusiškai ir aktyviai įtraukti pagrindinių teisių pareigūną ir konsultacinį forumą į visus susijusius procesus; ragina vykdomąjį direktorių persvarstyti savo santykius su pagrindinių teisių pareigūnu ir konsultaciniu forumu ir laiku atsižvelgti į visas jų rekomendacijas; primygtinai ragina Agentūrą visapusiškai įgyvendinti FRONTEX patikros darbo grupės rekomendacijas ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie padarytą pažangą;

28. primygtinai ragina Agentūrą užtikrinti, kad, įgyvendindama Europos integruotą sienų valdymą, ji vykdytų visas su pagrindinėmis teisėmis susijusias pareigas, nurodytas Reglamente (ES) 2019/1896, tiek politikos, tiek operacinės veiklos srityse; ragina Agentūrą veiksmingai įgyvendinti FRONTEX patikros darbo grupės ataskaitoje ir Rezoliucijoje (ES) 2021/1615 pateiktas rekomendacijas ir reguliariai informuoti Parlamentą apie rekomendacijų įgyvendinimą ir vykdomas operacijas, įskaitant rimtus incidentus, susijusius su pagrindinių teisių pažeidimais prie išorės sienų, ir veiksmus, kurių ryšium su tuo ėmėsi Agentūra;

***Vidaus valdymas, įskaitant pagrindinių teisių stebėtojus***

29. susirūpinęs pakartoja, kad FRONTEX patikros darbo grupė išreiškė susirūpinimą dėl to, kad vykdomasis direktorius atidėjo trijų vykdomojo direktoriaus pavaduotojų įdarbinimą ir nedelegavo jiems nepriklausomų įgaliojimų, o išplėtė savo kabinetą – jam dabar priklauso 63 darbuotojai; primena, kad FRONTEX patikros darbo grupė yra labai susirūpinusi dėl nepakankamos stabdžių ir atsvarų sistemos Agentūroje; pripažįsta, kad valdančioji taryba apibrėžė trijų vykdomojo direktoriaus pavaduotojų kompetenciją ir kad 2021 m. kovo 24 d. Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje buvo paskelbti atitinkami pranešimai apie laisvas trijų pareigybių vietas; ragina Agentūrą toliau informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą, padarytą vykdant įdarbinimo procesą;

***Pagrindinių teisių stebėtojai***

30. apgailestauja dėl to, kad vykdomasis direktorius ilgai delsė paskirti pagrindinių teisių pareigūną ir pagrindinių teisių stebėtojus, kaip pabrėžė FRONTEX patikros darbo grupė, visų pirma, turint mintyje Agentūros vykdomojo direktoriaus kabineto išplėtimą; pažymi, kad Agentūros pagrindinių teisių pareigūnas pradėjo eiti pareigas 2021 m. birželio 1 d.; pabrėžia, kad 2020 m. Agentūros etatų planas buvo sumažintas nuo 377 AD pareigybių iki 275 AD pareigybių; pripažįsta, kad tai turėjo įtakos visai personalo struktūrai, įskaitant 40 pagrindinių teisių stebėtojų įdarbinimą; atkreipia dėmesį į Agentūros vykdomojo direktoriaus pareiškimus, kad baigtas pirmosios 20 pagrindinių teisių stebėtojų grupės įdarbinimas ir kad 2021 m. birželio 1 d. pradėti pagrindinių teisių stebėtojų mokymai, ir kad toliau vyksta antros 20 pagrindinių teisių stebėtojų grupės skyrimo procesas; išreiškia susirūpinimą dėl to, kad iš minėtų 20 pagrindinių teisių stebėtojų penki paskirti eiti AD 7 lygio pareigas ir penkiolika – AST 4 lygio pareigas; primena, kad FRONTEX patikros darbo grupės ataskaitoje Parlamentas pabrėžė, jog žemesnis pareigų lygis gali turėti įtakos stebėtojų autoritetui, savarankiškumui ir prieigai prie įslaptintos ir neskelbtinos informacijos, taigi ir jų veiksmingumui; primena, kad Agentūra turėjo įdarbinti visus 40 pagrindinių teisių stebėtojų AD lygio darbuotojais,

kad būtų užtikrintas geriausių įgūdžių įsigijimas ir tinkamas dislokavimas operacijose; vis dėlto primena, kad darbuotojams numatytas korekcinis koeficientas įvairiose agentūrose tebėra mažas, ir pripažįsta, kad mažesni atlyginimai gali turėti neigiamą poveikį europiniams kandidatams ir dėl to gali sukelti sunkumų įdarbinant darbuotojus kai kuriose agentūrose; atkreipia dėmesį į tai, kad FRONTEX patikros darbo grupė griežtai nepritaria tam, kad dėl vykdomojo direktoriaus be reikalo delsiama įdarbinti pagrindinių teisių stebėtojus; pakartoja, kad pagal Reglamentą (ES) 2019/1896 numatytas bent 40-ies pagrindinių teisių stebėtojų įdarbinimas iki 2020 m. gruodžio 5 d.; yra labai susirūpinęs dėl to, kad šis įpareigojimas vis dar nevykdytas, ir primygtinai reikalauja, kad Agentūra daugiau nedelsdama ir laiku paskirtų likusius 20 pagrindinių teisių stebėtojų juos įdarbindama kaip AD pareigų lygio darbuotojus, kad taip būtų užtikrintos sąlygos, reikalingos tam, kad jie galėtų nepriklausomai vykdyti savo pareigas; visų pirma primena, kad FRONTEX patikros darbo grupė atkreipė dėmesį į tai, kad neribota ir iš anksto nepranešta prieiga prie atitinkamų taškų, turto ir informacijos yra itin svarbi pagrindinių teisių stebėtojams; taip pat pabrėžia, kad valstybės narės turi visapusiškai bendradarbiauti su pagrindinių teisių pareigūnu ir teikti įrodymus, susijusius su tiriamų bylų esme; pažymi, kad reikia paaiškinti Agentūros pareiškimą, kad likę 20 pagrindinių teisių stebėtojų bus įdarbinti iš sudaryto AD 7 etatų rezervo sąrašo, kai Agentūrai bus paskirti papildomi AD 7 kategorijos etatai, bet Komisija nurodė, kad jau yra jai paskyrusi pakankamai AD 7 kategorijos etatų;

31. pažymi, kad 2019 m. lapkričio mėn. įsigaliojo naujos skundų nagrinėjimo mechanizmo taisyklės ir kad pagal tas taisykles pagrindinių teisių pareigūnui suteikta daugiau pareigų; palankiai vertina 2021 m. vasario mėn. Agentūros valdančiosios tarybos priimtą atnaujintą pagrindinių teisių strategiją; ragina Agentūros valdančiąją tarybą nedelsiant priimti pagrindinėms teisėms skirtą veiksmų planą, kad būtų galima įgyvendinti atnaujintą strategiją, taip pat patobulinti Agentūroje taikomus pagrindinių teisių pažeidimų stebėsenos ir informavimo apie juos bei skundų mechanizmus;

32. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2021 m. balandžio 29 d. rezoliucijoje ([12]) dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės; ragina Agentūrą periodiškai informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją ir jai pateikti ataskaitą apie veiksmų plano, skirto Sprendime (ES, Euratomas) 2021/1613 nustatytiems klausimams spręsti, įgyvendinimo padėtį.

([12]) OL L 340, 2021 9 24, p. 525.